

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

Felelős szerkesztő
vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Előfizetési ára egy óra 2:40 P. Negyedévre 7 P.
Félévre 14 P. Egész évre 26 P. Egyes szám ára
hetköznapi 10, vasárnap 20 fillér

Szerkesztőség és nyomda Jörsei kir. herceg utca 16
Telefon 3-48. Kiadóhivatal: Kossuth utca 3 szám
Telefon: 1-41.

Ma féláru jegynap olvasóinknak az Urániában

A népszövetségi jótanács

Irta: Meissner Károly

Ismeretes, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottságát küldött ki a közelmúltban Budapestre, hogy annak tagjai megvizsgálják az ország pénzügyi, illetőleg gazdasági helyzetét és megfelelő tanácsokat adjanak az állam súlyos helyzetének enyhítése érdekében. A kiküldött „pénzügyi csodadoktorok” megállapították gazdasági bajainkat és pénzügyi nehézségeinket — amit magunk is tudunk és érezzünk — azonban a válság megoldására elfogadható tanácsot nem adtak.

Azt a körülményt, hogy a külkereskedelmi mérlegünk aktivitása érdekében a kivétel emelésére és a behozatal csökkentésére kell törekedni, ezt jól tudjuk és ezt ismerjük a Népszövetség nélkül is. Azonban azt elfelejtjük megmagyarázni a Népszövetségnek, hogy van fokozhatik exportunkat akkor amikor az import esetleges korlátozásai a szomszédos államok részéről azonnal ellenhatást váltana ki és így külkereskedelmi mérlegünk megjavításának még a lehetőségét is kizárjuk.

Föltételezve a legkedvezőbb helyzetet és azt a „csodát”, hogy az import esetleges korlátozása folytán a szomszédos államok nem alkalmaznának represszáriákat, a számítások azt bizonyítják, hogy még ez esetben sem teljesíthetjük külföldi valutáris kötelezettségünket. Tulságosan optimista számítás szerint külkereskedelmi bevételünket, — mondjuk, ha 60 millióval sikerülne emelni — körülbelül ugyanannyival csökkenteni a behozatalból származó kiadást, akkor is „csak” 120 millió exportértéktöbblet állana elő. Ezzel szemben állam tartozásaink után (hosszu és közép lejáratu együtt) évente majdnem 300 millió pengő devisát kell kamatként kifizetni; tehát túlzott optimista számítások szerint sem javulhat külkereskedelmi mérlegünk annyira, hogy abból a külföldi adósságaink valutáris kamatkötelezettségeit teljesíthessük.

Addig, míg a viszonyok, illetőleg a jelenlegi dekonjunktúra megváltozik, előbb említett kötelezettségünknek eleget tehetünk akkor, ha megfelelő hosszulejáratu kölcsönt kapnánk; erre azonban egyelőre számítani nem lehet. A német példa is ez bizonyítja: hiába volt meg a Brüning-Laval-féle találkozás, a váruváltást külföldi kölcsönt nem hozta létre. Megoldás lenne esetleg két évi nyersanyag hitel is, mert az így felszabaduló devisát és valutákat a külföldi kötelezettségek teljesítésére lehetne felhasználni. A legkézenfekvőbb megoldás azonban egy kétévi trauffer-moratórium lenne; ezt az eshetőséget a népszövetségi jelentés nem említi, sőt! azt állapítják meg

ezek a „derék tudósok”, hogy az ország a trauffer-moratórium nélkül is ereje megfeszítésével eleget tehet a kötelezettségének.

Azonban feltétlenül tanultunk a népszövetségi jelentésből; nem pénzügyi vonatkozásokat ugyan, hanem azt, hogy a Népszövetségtől jó ta-

nácsokat, megállapításokat, üres szövegekkel tarkított, udvarias bőkokokat várhatunk, azonban pozitív segítségre nem számíthatunk.

A kormányelnök és a miniszterek minden interpellációra válaszoltak a Ház szerdai ülésén

Károlyi Gyula gróf kijelentette, hogy nem időszerű a választójogi reform - Az igazságügyminiszter nyilatkozott a biatorbágyi merénylet kiadatási ügyéről - Ismét működött a „viharszengő”

Budapest, november 11.

A képviselőház szerdai ülésén folytatta a pénzügyi bizottság jelentése fölött megindult vitát. Esztergályos János napirendelőtti felszólalása után Sándor Pál volt a vita első szónoka. Nem állítja — mondotta —, hogy a mai szomorú helyzetnek kizárólag a Bethlen-kormány volt az oka, mert a nehéz gazdasági helyzet előidézésében, közrejátszott az új vámvédelmi politika, a nagy nyugdíjterhek, az új határok és különösen szomszédaink magatartása. Az ellenzék megtette kötelességét, de a régi kormány pazarlásába nem láthatott bele. Nem tartja célravezetőnek a kormány vád alá helyezését, mert szerinte itt nem egyes minisztereket, hanem az egész kormány-pártot kellene lecsuktatni.

Felkiáltások: Nem rossz! idea.

Megszólal a „viharszengő”

Sándor Pál a továbbiakban távirati stílusban folytatja beszédét, közben nagy vihar keletkezik, a szocialisták lármáznak. A közbekiáltásokat azonban már nem lehet megérteni, mert közben Almásy László elnök megnyomja az elektromos csengőt, amit tegnap óta „viharszengőnek” neveztek el. Fűlsiketítő lármá támad, amelyben emberi hangot megérteni nem lehet. Amikor a csengést az elnök megállítja, Buchinger Manó így kiált fel: Megszólalt a lelekharang.

Váry Albert Bethlen érdemeiről

A következő szónok Váry Albert. A Bethlen-kormány gazdasági és pénzügyi téren a világgazdasági életben váratlanul bekövetkezett eseményeknek esett áldozatul. Politikai válság nincs, csak gazdasági válság. A közvélemény igazságtalan és könnyelmű bíró. Elejt embereket, akiket tegnap még dícsőített, elfelejt érdemeiket, amelyeket tegnap még magasztalt, megtagad intézkedéseket, amelyeket tegnap még követelt. A pártpolitika gondoskodik az ellentétek kiélezéséről. Az elmúlt tíz évből csak a passzívákat mutatják

fel. (A baloldal felé): Önök elfelejtik, hogy az elmúlt tíz esztendő az alkotás munkája volt. Az utcán is láthatják ezt.

Györki Imre: Az önök tatárjárásának a nyomait látjuk.

Váry Albert: Legelőször is függetleníteni kell magunkat a közvélemény hangulataitól.

Rassay Károly: Ezt már tíz évvel ezelőtt megtették.

Váry Albert beszédeidejének meghosszabbítását kéri.

Rassay Károly: A Bethlen-kormány védelmére két óra sem elég.

Váry Albert a Bethlen-kormány külpolitikájának igazolására Apponyi Albert gróf nyilatkozatát említi fel. (A kormánypart éljenzi Apponyit.)

Váry Albert: Milyen nagy önmegtartóztatás kellett a jogrend helyreállítására.

Rassay Károly: Mi küzdöttünk érte, önökkel szemben.

Váry Albert: Önök küzdöttek, de gróf Bethlen István megcsinálta. Mindamyan szenvedő magyarok vagyunk, akik életünkért küzdünk.

Rassay Károly (szunyosan): Politikai életünkért.

Váry Albert: Ebben a nehéz pillanatban nekünk magyaroknak egymásra kell találnunk.

Lázár Miklós, majd Farkas Elemér szólaltak fel ezután. Farkas elfogadja a kormány jelentését, mert az a meggyőződése, hogy a kormány teljes elszántsággal mindent el fog követni a válság leküzdésére.

Gál Jenő felszólalása után Besenyei Zénó kijelentette, hogy ha az állapotok javulni fognak, még ez a nemzedék fogja elismerni Bethlen István érdemeit.

Eckhardt T. bor beszéde

Eckhardt Tibor a napirendhez szól fel. Nem iratkozott fel a vitához.

Károlyi miniszterelnök a választójog kérdéséről

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök nyomban válaszol az interpellációra és a következő nyilatkozatot teszi: — A választójog kérdése sokkal

mert nem tudja, hogy a kormány iavaslatára mellett, vagy ellene beszéljen-e. Nem tudja ugyanis, hogy a kormány milyen álláspontot foglal el a népszövetségi jelentés második részével szemben.

A kormány szögezze le álláspontját a jelentés deflációs pénzügyi politikájával szemben. Az erre vonatkozó tanácsok nem fedhetik a kormány intencióit. Nem szabad késve jönni a rendszabályokkal, mert ha az utolsó arany is kivándorol, hiába hoznak rendszabályokat. Nem hiszi el, de ha úgy lenne, hogy a kormány a népszövetség tanácsa alapján a hitelezők végrehajtó szervévé állana oda, minden törvényes eszköz felhasználásával küzdeni fogna a politika ellen. Ha viszont az ellenkező álláspontot képviseli, úgy minden becsületes magyar pártpolitikai különbség nélkül a kormány mögé fog sorakozni. Ismételtlen felhívja a kormányt, hogy haladéktalanul nyilatkozzék ebben a kérdésben.

Az interpellációk

Az interpellációk következnek ezután.

Hegymegi Kiss Pál az összkormányhoz interpellál a csendőrségnek a választásoknál történt szabályellenes felhasználása tárgyában.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter kijelenti, hogy a kormány felfogása az, hogy sem hatóságok, sem hatósági közegek, legkevésbé pedig karhatalmi közegek politikát nem vihetnek bele működésükbe. A kormány ezt az álláspontját a legvégsőkig kívánja érvényesíteni.

Wellner Jakab a miniszterelnökhöz interpellál a választójogi törvény módosításáról és az általános egyenlő, titkos választójog bevezetéséről.

nagyobb kérdés, semhogv ev interpelláció keretében le lehetne ezt tárgyalni. Én készséggel elismerem a képviselő urnak azt a jogát, hogy a

A lap ára 10 fillér

mai választási rendszer helytelennek tűnik fel előtte és azon változtatni akar. Képviselőtársamnak ebben igaza van. En e tekintetben a kormány álláspontját fejttem ki, amikor közlöm, hogy ezt a kérdést minden doktrína és minden jelszó hangoztatása nélkül komolyan, alaposan az ország érdekében kell lefolytatni, mielőtt a kormány végleges átdöntést foglalhatna el és a törvényhozás elé tárulhatna.

Köztudomású, hogy a kormány gazdasági és pénzügyi kérdések ellátása a főfeladata és amíg ezen atéren a legszükségesebb eredményt el nem érjük, fizikai lehetetlenség és a kormánynak ideje sincs rá más elsődrendű politikai és alkotmányos kérdésekkel foglalkozni. Ez az oka, hogy a kormánynak erre vonatkozó álláspontját addig nem áll módomban közölni.

Interpelláció Matuska Szilveszter kiadatásáról

Östör József Matuska Szilveszter ügyében interpellált. Rámutatott arra, hogy az osztrák lapokban különböző osztrák hivatalos helyekről egymásnak ellentmondó hírek láttak napvilágot a kiadatási megkeresés megkezdéséről. Kérdezi tehát az igazságügyminisztert, mi történt magyar részről e téren? Itt nem politikai büncselekményről van szó, hanem közönséges tömeggyilkosságokról.

Zsitvay igazságügyminiszter válaszában szintén hangsúlyozta, hogy a Matuska-ügyben világgraszáló közönséges büncselekményről van szó és éppen ezért nem volna helyes, ha az igazságszolgáltatás lassúsága Európában befolyásolná a közvéleményt s nem volna helyes, ha a közönségben a nyugtalanság érzése merülne fel abban a tekintetben, hogy a védelem kellőképpen biztosítva van-e. Hangoztatta, hogy a bécsi országos törvényhozás az illetékes magyar hatóságok eljuttatták a kiadatási megkeresést s annak haladéktalan elintézése céljából bécsi követünk is megtette a lépéseket. Bizik benne, hogy megkeresésünknek osztrák részről eleget tesznek, tekintettel arra, hogy Matuska magyar állampolgár s legsúlyosabb büncselekményét itt követte el, hogy a magyar állam megkeresése minden más államét megelőzte. Minden államnak joga, kötelessége tisztázni a saját területén elkövetett büncselekményeket. Ezért nem lehet rossznéven venni, ha Matuska kiadatását idáig ezek az ügyek hátráltatták, de bizik benne, hogy a jövőben huza-vona nélkül elintéződik a dolog olyan értelemben, amely az emberiség megnyugtatósára alkalmas. A Ház a választ tudomásul vette.

Nem szűn e'ik meg a statáriumi

Gál Jenő a statáriális eljárás hatályon kívüli helyezését kérte, miután megdől az a feltevés, hogy a biatorbágyi merénylet összekülvészteri büncselekmény volt. A statáriális eljárásról, mint az igazságszolgáltatás eltévelyedéséről nyilatkozott.

Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy a miniszterelnök a napokban nyilatkozott a kormánynak a statáriális eljárás kérdésében elfoglalt álláspontjáról, ehhez semmi hozzátennivalója nincs.

Nem emelkedik a közfogyasztási cikkek ára

Malasics Géza szóváltette, hogy a kartellizált cikkek ára néhány hónap óta ugrásszerűen emelkedik. Erélyes

Gyarmathyné kozmetikai szalonja Batthyányi-utca 15.

Szépességápolás, arctisztítálatások speciális kikezelése, szemölcsök és kellemetlen hajszálak végleges eltávolítása. Ondulálás és manicúr. — Estélyi kikészítése. Quarzkezelés.

Szüljön k minden mennyiségben porosz szén pótlására **salgótarjáni darabos kályhaszenet**
Schushitzky János és Tsa. Plac-u. 49. Telefon: 12-48
a Salgótarjáni Köszénbánya Rt. vezérképviselése. Telefon: 12-62

Szerzést. Kenéz Béla kereskedelmi miniszter válaszában rámutatott arra, hogy Trianon óta a magyar ipar a feldolgozáshoz szükséges nyersanyag nagy részét külföldről kénytelen behozni. Legsürgősebb gondjának tekinteti tehát a nyersanyag beszerzés biztosítását.

Szedő Ferenc a mezőgazdasági lakosság nyomoráról interpellált. Kérdést intézett a kormányhoz, mit szándékozik tenni, hogy a nyomort megfelelő intézkedésekkel enyhítse, hogy éhezõ ember ne legyen a tél folyamán az országban.

A földmivélségi miniszter kijelentette, hogy a legutóbbi minisztertanács négyezer vagon gabonát bocsátott rendelkezésre abból a célból, hogy ezt a reászorulókat között hatpengős mázsánkénti árban szétosztja. Egyes helyeken a szétosztást már meg is kezdték, minden községben inségbizottság alakul, amely ellenőrzi a szétosztást, és itt nem engedik a politikai szempontokat érvényesíteni. A Ház a választ tudomásul vette.

A többi interpelláció elmondását elhalasztották s így az ülés 8 óra előtt néhány perccel ért véget.

A dráma eredete és fejlődése

Amint a sajtó napireiből olvassuk, a mai napon megkezdődik az Egyetemi Népszere Főiskolai Tanfolyam mostani ciklusa, amely 7 órából összeállított sorozatos előadásban a legmagasabb rendű és rangú irodalmi műfajnak, a drámának eredetét és fejlődését tárja fel előttünk balladaszerű gyorsasággal és szükreméretteltséggel, de kerek egységben és befejezettségben. Ha a Tanfolyam vezetősége előadásait ezáltal a város háza közgyűlési termében tartatja, ebből is csak arra következtetünk, hogy a város szívében fekvő előadási teremmel az előadásokat a közönség részére még inkább hozzáférhetővé akarja tenni.

Az előadások mind a címekből, mind mind az előadók személyéből ítélve tudományos előadások, amelyek a mai tudományos irodalomismeretnek egyik legtöbbször emlegetett szakaszát, a fejlődést, az evolúciót veszik bonckés alá. Hogy jött létre a dráma és mivé lett a századok görög hullámszásában? Van-e itt valami folytonosság és van-e itt a fejlődésnek valami logikája? Valóban ez olyan égető kérdés, amely minden kultúrember lelkét megrezgeti és választásra ingerli.

A tudományos előadások sohasem szolgálhatnak gyakorlati céll, noha a világ legspekulatívabb gondolkodója, maga a nagy Kant is vallja, amint azt Tankó professzortól éppen a Népszere Főiskolai Tanfolyam előadásain hallottuk, hogy az elmékedés végelemzésben mégis csak a gyakorlatért, az életért van. Életbölcsességet azért szivunk magunkba, hogy élni tanuljunk. Az életbölcsesség nem üres játék, hangzatos szólam, pattogó szólásmondás, hanem üdvös jótanács arra, hogy élni tanuljunk.

Eppen ezért talán nem sértjük meg a Tanfolyam abszolút tudományos érté-

két, ha az ismeretterjesztés nagy igéi, leltint korok nagy elmetermékeinek temre hívása mögött egyebet is keresünk. Nem belémagyarázás ez, nem rejtejt tendenciák után való buvárkodás, nem a kellelénél élesebb szemű belátniakarás a dolgokba, nem fúrge bepillantás a kulisszák rejtekei mögé és fellibbentése a mindent elfedő és megszépítő lepelnek és olyan valaminek, ami a Tanfolyam attitűdjével nem fér össze.

Azok az előadások, amelyek hihetõleg nagy közönség és zsufolt házak előtt folynak majd le a város háza közgyűlési termében, akaratlanul is reámutatnak arra, hogy mi volt a dráma hajdanta és mi ma, mi volt a színház vlamikor. A színműirodalom kincse és ereklýje volt az emberiségnek. Mithos, vallás, haza, közügy, az emberiség nagy problémái zajlottak le a deskákön, amelyek a drámát az emberi kultúra csuetteljesítményévé szublimálták.

Azok a drámák, amelyekről szó lesz ezeken az előadásokon; az égnei nekifeszített latorják, amelyek idelell ami poros világunkban a tudós pozitívumába furódnak, odafenn a hit fényében magasztosulnak fel. Azok a drámák az emberiség nagy jalkiáltásai a legnagyobbak szenvedései, nagy törekvések és nagy csalódások, valódi irodalom mindmegannyi.

Es egykoron mindnek meg volt a maga közönsége, mert a közönség lelkesedni és erõt meríteni járt a színházba. Es ez adott irányt a színháznak, ez animálta a színházdirektorokat és drámairókat. A Faust színiigazgatója, aki annyj élelemjúséggel és bölcseséggel persze könnyü neki, hisz végelemzésben egy Goethe szócsöve) nyilatkozik a színházi válság kérdéséről, még ma is figyelmet es talán mindég figyelmet ébresztõ szá-

vai szerint, olyan szívesen jár kedvében a temegnek, mert az él és élet. Horváth János óta ma már minden irodalomtörténetró hirdeti, hogy közönség nélkül nincs élet, de a maga igazában és valójában ez a színházra vonatkozik. Az írott mű elheverhet évekig a könyves polcok kriptáiban, de a színészek élnek és enni kérnek és nem várhatnak nyugodtan, mint a könyv a könyvtárban. Tudjuk, hogy a legnagyobb mértékben épen a színház van kitéve a közönség színeváltozásainak, de hátha néha a direktorok is tévednek és nem adnak olyasmit, ami kell.

Hogy színházi válság már Goethe idejébe is volt, azt épen a Faustból tudjuk. O is és később Madách is a régi görög világba vágyódtak, ahol a nagy daraboknak keletje volt, mert volt ideális közönség. Es minden etõl az ideális közönségtõl függ.

Színházi válság tehát mindég volt, mert a Faust direktorának is sok a panasza a színházlátogató közönségre. Olyan erõs szavakkal illeti a színházi közönséget, amelyet a Kozma-féle forcítás szerint magyarul színpártolóknak nevez, hogy ezeket meg sem bírja egy napi lap. S valóban mindég volt olyan közönség is, amely miután, szórakozni akart a színházban. De talán mindég volt és van és nem csak a görögök korában volt, akik nem tudnak lemondani a nagy korok nagy stíli drámáiról. Bizonyára van ilyen Debrecenben is, csak egy ügyes próbát kell tenni. Es mindég voltak lelkek, akik szót emeltek ezért, hogy a hétköznapi műsorba kerüljenek hely nagy alkotások is. A mikor a Déri Múzeum megnyit, egy ismerõsöm mondta, hogy már nem kell a gyerekeinket elküldeni Debrecenbõl, hogy muzeumot lássanak. Kívánatos, hogy nagyra nõni is lehessen Debrecenben ugyis, hogy az ember máshová menjen egy Shakespeare darabért. S talán, ha nem kimondottan is, de a maga valóiában ide céloznak a Tanfolyam előadásai anélkül, hogy tudományos szintjükbõl valamit engednének.

Teriessze a Debreceni Uiságot

NAGYSZALLODA
„IMPERIAL”
GRAND HOTEL
Budapest, VII., Rákóczi-ut 90.
1 perc a Keleti pályaudvartól.
Legmodernabb berendezésű elsőrangú családi szálloda. 152 szoba meleg-meleg folyóvízzel, központi rütéssal, telefonnal, elsõrendű olcsó étteremmel.
Alap igazolt előfizetõi 20 százalék kedvezményben részesülnek.

Villanymotorok tel.ercse ését és csapágyolását, főzők, vasalók vi lanyozógépek, fűtõ estek készítés t, akkumulátrok avitását és õltetés t, g a r a n c i a m e l l e t t k ö z i t m i s z e r z é s, Bosch és Var'a service Széchenyi-utca 24. szám.

Az egységspárti képviselők akcióit indították a vidéki hitelélet rendezése érdekében

Küldöttségben figyelemztetik a TEBE elnökét a vidéki pénzügyintézetek helyzetére

Budapest, november 11.

Azok az egységspárti képviselők, akiknek szorosabb összeköttetésük van a vidéki pénzügyintézetekkel, kedden küldöttségben keresték fel Hegedűs Lőrántot, a TEBE elnökét. Nánássy Andor vezette a vidéki pénzügyintézetek ügyében eljáró képviselői deputációt, amelyben Mikecz István, Liszkay István, Kiss István, vitéz Hadházy Ferenc és Szinyey-Merse Jenő vettek részt.

A képviselők felhívták a TEBE elnökének a figyelmét azokra az állapotokra, amelyek az 5160. számú kormányrendelet következtében az egész vidéki hiteléletet felborulással fenyegetik, mert a kormányrendelet értelmében az intézeteknek teljes összegben ki kell fizetni a betéteket, viszont kintlévőségeik behajtásában korlátozták őket. Kihelyezett pénzeik kilenc-

ven százalékhöz nem tudnak hozzájutni a korlátozó intézkedések következtében. Így például a mezőgazdasági hiteleket 1932 október harmincegyedikéig nem tudják behajtani. — Ugyanakkor, amikor ilyen nehéz helyzetben vannak a vidéki pénzügyintézetek, a visszszámítolással foglalkozó intézetek semmi körülmények között nem adnak halasztást a hitelek visszafizetésére. Ebben a helyzetben azt kérték a képviselők a TEBE elnökétől, tegyen intézkedést a visszszámítolási intézeteknél a vidéki pénzügyintézetek helyzetének megkönnyítésére.

A deputáció bejelentését és kérését órák hosszat tartó tanácskozás követte. Végül is úgy határoztak, hogy a kormányhoz, továbbá az országos hitelfelügyeli tanácshoz fordulnak a képviselők kérelmükkel és a vidéki hitelélet válságára történő figyelemztetéssel.

Ma van a „Csaba“ disztáborozása az Arany Bikában

Ma este fél órai kezdettel tartja évnnyitó disztáborozását az orvoskari „Csaba“ Bajtársi Egyesület az Arany Bika éttermében. Olyan nagy érdeklődés előzte meg a disztáborozást, hogy a rendezőség kénytelen volt még meghívókat utányomtatni.

A disztáborozás fénypontja a patronus-avatás szertartás lesz, amelynek keretében dr. Orsós Ferenc egyetemi tanár, a „Csaba“ B. E. Magister patronussá fogja avatni dr. Kovács Ferencet, a nőgyógyászati klinika igazgatóját és dr. Orsós Jenőt, a sebészeti klinika magánorvost. Az ünnepélyes aktus után a felavatottak átveszik patronusi jevé-

nyeiket.

A disztáborozás másik kiemelkedő eseménye az új levélték és daruk felavatása lesz, amidőn ünnepélyes esküben fognak hitet tenni a bajtársak a nacionalista és faji öntudatú célzó „Turul“ eszme mellett.

A műsor többi száma: Hiszekegy, előadja a „Csaba“ Bajtársi Egyesület énekkara. Vezéri megnyitót tart dr. Tóth László vezér. Zongorázik Hornung Anna, szaval Harris Rózsa, konferál és szájharmónikázik Lőrinczy Sándor. A műsort a „Csaba“ énekkara által előadott „Cseng, cseng a pohár“ fogja bezárni. A műsor után tánc lesz.

Százötvenezer munkás sinylődik Párisban a teljes munkanélküliség miatt

Páris, november 11.

A parlament viharosnak ígérkező őszi ülészakának megnyitása előtt Laval miniszterelnök még egy napot pihenni akart, s ezért elutazott auvergnei falusi magányába, ahonnan tegnap tért vissza. A lyoni pályaudvaron felismerték és lelkes tüntetést rendeztek mellette. Ma szünetel a politika Párisban, mert van a fegyverszünet emléknapja. Holnap azonban már mozgalmas lesz. Doumer elnöknel az Elysée-ben összeül a minisztertanács, hogy megállapítsa a parlament munkaprogramját.

A parlamenti ülészak bevezetésekképpen a párisi kerületek képviselői tanácskozásra gyűltek össze, hogy megbeszéljék a munkanélküliség súlyos problémáját. Egyedül Párisban 150.000 olyan munkás van, aki egyáltalában nem tud elhelyezkedést

találni. Kerek 500.000-re becsülik azoknak a számát, akik hetenként csak 3-4 napon át vannak foglalkoztatva s valóságilag inséget szenvednek. Ujabban 25.000, más számítás szerint 40.000 munkanélkülit törültek az állami segélyt élvezők listájából, mert a segély csak 180 napra terjedt. Ilyen körülmények között a párisi képviselők

katasztrófális téltől félnek és sürgős intézkedéseket követelnek a kormánytól.

A tanácskozáson sok szó esett arról, hogy a munkanélküliséget elsősorban a külföldiekre kell áthárítani. 1899. óta rendelet van arra, hogy a nagy iparvállalatok munkásainak csak 10 százaléka lehet külföldi, de ezt nem tartották be és különösen olyan iparágakban, amelyek speciális szakavatottságot tételnek fel. Így az uridivat, a sapkakonfek-

ció és a szűcsmesterségben túlnyomóan külföldi munkások dolgoznak. A párisi képviselők követelni fogják a kormánytól, hogy ezekben az iparágakban is szigorúan hajtsa végre a rendeletet.

A nagy közlekedési vállalatoknál több mint 8000 autósófor van alkalmazva és majdnem valamennyi külföldi, holott 6000 francia autósófor van munka nélkül.

Öt betörés és lopás történt szerdára virradó éjjel Debrecenben

A nap nap után megisméltető betörések és lopások sorozatában keddről szerdára virradó éjjel öt betörés, illetve lopást követtek el Debrecenben. Az a fencsellen nyomor, amely a legalsóbb néposztályokat kikezdte, az őszi hónapokban 30 százalékkal emelte a vagyon elleni deliktumok számát és egyelőre remény sincs arra, hogy a helyzet megjavuljon. Ma már olyan emberek is betörés és lopás után biztosítási szükségleteiket, akik azelőtt ha nyomorogtak is, mindent elkövettek, hogy betevő falatiukat legális uton szerezzék meg. Az egyre súlyosabb méreteket öltő gazdasági válság okozta nyomorúság a morális érzést is kiöli az emberekből és főként ennek tudhatók be a napoként megisméltető bűncselekmények.

A keddről szerdára virradó éjjel elkövetett betörések és lopások részleteiről a következőkben számol be tudósítónk:

Szabó József nyugalmazott postafelügyelő reggelre kelve meglepetéssel tapasztalta, hogy Lehel-utca 5. szám alatt lévő pajtáiban az éjszaka folyamán betörő járt. A tettes betörte az egyik ablakszemét, belülről elhuzta a tolozást és az így kinyitott ablakon keresztül majdnem teljesen kifosztotta a pajtát. Többek között magával vitt 5 pár viselt cipőt, 5 férfi kabátot, 3 ernyőt, 1 fejszét, 2 kosár szőlőt és még néhány más apróságot. A nyugalmazott postafelügyelő kára 80 pengő.

Ugyanezekben az órákban Fischer Antal Csapó-utcai kereskedő Szoboszlói-ut 24. szám alatt lévő ócska-vas és csonttelepére is betörték és nagyobb mennyiségű sárgarezet elloptak.

Hasonló betörés ügyében tett feljelentést Szatmári Lászlóné bejáróné, akinek Baross-utca 14. számú lakásáról két ágytakarót elloptott valaki. Kára 30 pengő.

Betörő járt a Petőfi-téri Arany Sas szállodában is, ahonnan Fülöp

József szállodástól 40 kg. ágytakarót lopott e az ismeretlen betörő. Fülöp József kára 400 pengő.

Szokatlan lopás történt Józsa Sándor Maróthy György-utca 6. sz. alatt lakó gazdálkodó Péterfia-dűb-ben lévő tanyáján. A cselédség reggelre kelve meglepetéssel tapasztalta, hogy a tanya mellől eltűnt egy nagy szekér széna. A tolvaj azonban nem sokáig örülhetett a „könnyen“ szerzett takarmánynak, mert a tulajdonos a szénavásárlásban felismerette a szénáját és az eladót azonnal átadta a legközelebbi posztoló rendőrnek.

A betörések és lopások ügyében a rendőrség erélyes nyomozást indított.

FŐISKOLA

Elismerés a bajtársi munkáért

Az Árpád B. E. Törzsfői Tábor Pongor Árpád főlevélmesternek, a november 8-iki ünnepségek és szemle alkalmával tapasztalt érdemeiért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Ugyancsak jegyzőkönyvi köszönetet és dícsérő elismerést kapott: Székács József főregős a november 9-iki disztáboron való szerepléséért, valamint Csávás Sándor főíródeák az avatóünnepélyen és disztáborozáson kifejtett ügybuzgóságáért a rendezésben kifejtett munkájáért.

HÖT. gyűlése

A Hittanszaki Önkéntes Társaság tegnap, szerdán tartotta az idén második ülését a th. II. sz. teremben. A gyűlés énekekkel és Rapcsák Péter II. é. th. magas szárnyalású imájával kezdődött. Jenei László I. é. th. szavalt el ezután egy gyönyörű, de megható részletet Petőfi Sándor remek alkotásából, az Apostolból. A szaváló teljesen híven tolmácsolta azokat az érzéseket, melyet a nagy lírikus e szép költeményében kifejezett. A szavalatát a Társaság I. fokú fogadta el. Majd Tamás Ferenc II. é. th. tartott komoly felkészültséggel szabadelőadást a magyar falu jövő papjairól. A komoly és buzdító beszéd után élénk vita fejlődött ki, így e témát a közeljövőben újra műsorra tűzik. A szabadelőadás színtérén első fokra fogadtatott el. Végül pedig gróf Haller Gábor II. é. th. ügyes novelláival szórakoztatta a Társaság tagjait. Felolvasásáért, illetőleg novellájáért a Társaság köszönetét nyerte el. A gyűlés énekekkel és Pap István I. é. th. szívből jövő imájával ért véget.

Nagy Kata

hölgységdrászatát áthelyezte Kossuth-utca 11. sz. a.

Örökondolást, hajfestést és minden hölgységdrászi munkát tökéletesen és olcsón végzek. Előnyös bérletrendszer.

Debrecen legszebb fürdőjében

MARGIT
gőz- és kádfürdőben

1 pengő a gőz vagy kádfürdőjegy.

Villamoson a város bármely részéről oda- és visszautazásra is érvényes jegy 1 pengő 20 fillérért váltható minden villamos kalauznál.

Férfiak és nők számára egész nap nyitva.

A rendkívül elmés, minden iroda, hivatal részére óriási megtakarítást jelentő HAACK szab. TAKAREK IRON bevezetésére, Debrecen város és környékére, nagy cégeknek jól bevezetett agilis képviselőt keresek. Érdeklődők szíves látogatását a Bika-szállóba kérem ma 12-1 között. Hajdu Sándor. Budapest, V. Nádor-utca 19.

Miért lesz drága kenyér az olcsó búzából?

Nem a pékek idézik elő a kenyérrágaságot — Az Országos Sütőszövetség elnökének nyilatkozata a válságba jutott pékiparról

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Mióta a gazdasági válság egyre nyomásztabbá teszi a megélhetés gondjait, gyakorta felmerül az a kérdés, hogy miért olyan drága a kenyér, mikor a buza rendkívül olcsó. A felületes szemlélő valahol a pékekkel igyekszik a rejtély megoldását keresni és a pékeket okolja a kenyér drágaságáért, holott éppen legkevésbé a pékek az okai a kenyér indokolatlanul magas árának. Galamb Ferenc debreceni sütőmester, az Országos Sütő Szövetség elnöke, akivel erről a kérdéstről alkalmunk volt beszélgetést folytatni, édekesen világította meg a Debreceni Újság-Hajdúföld olvasói előtt a való tényállást.

Ami a búzából kenyér lesz

— Érdekes megfigyelni — mondotta — azt a folyamatot, amelyen az olcsó buza keresztülmegy, míg drága kenyér lesz belőle. Nemrégiben még hat pengő körül mozgott a buza ára. Ugyanekkor egy mázsa buza bolettája, ami tulajdonképpen nem más, mint adó, 10 pengő, az örlési vám pedig mázsanként 2 és fél pengő volt. A buza tehát, amikor bekerült a malomba, hat pengőről rögtön felemelkedett 18 pengő 50 fillérré. Miután 155 kiló búzából lesz egy mázsa liszt, a helyzet már úgy alakul, hogy egy mázsa lisztet csak boletta-adó címén 14.50 pengő terheli, s ehhez jön még az örlési vám. Minden kiló lisztre jut ezenkívül mintegy háromfilléres jövedelem, kereseti adó, utadó, pótagó, amit a pékek kell megfizetni.

— A kényelmes helyzet tehát az, hogy egy kiló harminc filléres liszt árában 21 fillér az adó. Ugyanekkor a pékek a 30 filléres 4-es lisztből sült kenyéret 30 fillérért adják.

Törvényellenes konkurencia

— Ennek a helyzetnek következménye az, hogy a 106 debreceni sütőmester közül nyolcvan egyenesen katasztrófális helyzetben van, a többi pedig csak úgy, ahogyan tengeti életét. Visszaesett a forgalom az általános szegénység, nyomorúság következtében is, azonfelül a boletta-rendelet folytán a pékeknek egy új, hatalmas és illegitim konkurenciával kell számolni. A gazdáknak ugyanis saját családiuk részére boletta nélkül szabad megöröltetni saját búzájukat. Az a gazdacsalád, amelynek csak két-három mázsa buza szükséges, megöröltet 10 mázsa is és a felesleget eladja. Természetesen jóval olcsóbban adhatja a lisztet, mert hiszen neki nem kell felekalkulálni a bolettát. Vannak, akik házról-házra járva árulják ezt a lisztet. Akadnak lisztkereskedők, akik csőd szélén állottak, de ma újra tele vannak pénzzel, mert megvették és eladták az ilyen törvényellenes módon öröltetett lisztet.

— Ma már úgy állunk, hogy mi

3 szobás

előszoba, konyha és mellék-helyiségekből álló lakás azonnal kiadó. Garay-utca 26. sz.

magunk, pékmesterek segítünk a pénzügyőröknek kinyomozni ezeket a visszaéléseket.

A pékműhelyek ellenőrzése

— Nálunk, sütőiparosoknál nem fordulhatnak elő ilyen visszaélések. Reggel négy óraker bejön a műhelybe a pénzügyőr és a sültt árú mennyiségét összehasonlítja a rak-tárkönyvvel. Ha valami nem stimmel, jön a büntetés. Különben is sütőmester lisztet nem vásárolhat sehonnán, csak hivatalos lisztkereskedőtől, vagy malomtól.

— Ennek a rendelkezésnek kapcsán most egy kis baj támad a debreceni inségakcióval kapcsolatban is. Tudvalévő ugyanis, hogy a város lisztet ad az inségeseeknek. Ezek kö-

zött nagyon sokan vannak, akiknek még csak egy teknőjük sincs, hogy a kenyeret kidagasszák. Nincs kemencéjük és nincs pénzük sültésre. Ezért sokan keresik fel a pékmestereket, hogy a lisztet cseréljék be nekik kenyérré. Természetes, hogy mi, akik a szabályok szigorú betartása mellett dolgozunk, ezt nem tehetjük meg, mert ha a lisztet átvesszük, azonnal le kell róni az adót. Nagyon is ráfizetnénk az ilyen cserére.

Inség-kenyeret inség-liszt helyett!

— A zugzletek azonban megtehetik, hogy féláron vesszék be a lisztet a munkanélkülitől, aki ilyen módon megint csak rosszul jár. Ezért — ha lehetséges volna — jobb lenne, ha a város kenyérliszt helyett egyenesen kenyeret adna a segélyezendőeknek.

Ilyen panaszai vannak a debreceni sütőmestereknek, akik mint látható, gondok, adóközön, nehézségek között vergődve, bizony egyáltalában nem okai annak, hogy drága kenyér lesz az olcsó búzából.

A polgármester részletesen szabályozta az erdőtermelési munkások foglalkoztatását

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A téli inségakcióval kapcsolatos fakitermelési munkálatok szabályozásáról a polgármester hirdetményt bocsátott ki, amely a következőket tartalmazza:

A munkanélküliek összeírása ügyében 1931 október 12-én megjelent hirdetményt módosítom.

A 72450—1931. F. M. sz. körendelet ugyanígy módosított arra, hogy nagyobb számú munkanélküli munkást alkalmazzak az erdőtermelésnél és tuskóznásl hosszabb időn keresztül, ekként a közhatósági ellátás helyett munkájuk ellenértéké-
képen rendszeres megélhetést biztosítsak számukra.

Mint hogy azonban a munkanélküliek egyrésze saját maga és családja élelmezését arra a két hétre sem tudja biztosítani, amely első munkájának átvételéig és ezen munka ellenértékének kiszolgáltatásáig szükséges, minden két személy részére egyhavi fejadagot tartalmazó élelmiszer és tüzfutó felvételére jogosító kékszínű levelezőlapot a fakitermeléshez irányított munkás is megkapja. Ennek 18 pengő értékéből azonban (miután ellátása munkája után biztosítva van) 12 pengőt (illetve az érték kétharmad részét) munkabéréből fokozatosan levonják.

Az erdőtermelésre irányított munkások a továbbiakban a közhatósági ellátásra igényjogosultak közül töröltetnek és részükre a következő hónapokra esedékes élelmi- és tüzfutó fejadag nem lesz kiadva.

Felhívom az erdei fakitermeléshez irányított debreceni munkanélküli munkásokat, hogy az erdőtermeléshez szükséges szerszámukat vigyék magukkal. Akik ilyen szerszámokkal nem rendelkeznek, azok részére az illetékes erdőhivatal a szükséges szerszámot biztosítja, a bekerülési árat azonban keresetükből fokozatosan levonja. Kivételes méltányosságot érdemlő esetben a szerszám árát nem vonják le annak a munkásnak a béréből, aki a termelés befejezése után szerszámait az illetékes erdőhivatalnak használható állapotban visszajuttatja.

A Debrecentől nagyobb távolságra levő termelési helyre a munkások vasuton ingyen kimehetnek és ketheti rendszeres munka után tisztálkodás céljából hazajöhetnek. Az e célra szükséges utazási igazolványt a hatósági munkaközvetítő hivatal, ketheti munka után pedig az illetékes erdőhivatal fogja rendelkezésükre bocsátani.

A guthi erdőbe irányított munkások sárgaszínű, a Savóskutra irányi-

tott munkások kékszínű utazási igazolványt kapnak. A sárgaszínű utazási igazolvánnyal délután 1 óra 30 perckor az epreskerti városi raktárból, a kékszínűvel pedig délután 2 óra 30 perckor a Helyi Vasúti Hatvan-utcai vonalának a kisállomás előtti bódéjától indulhatnak. Ugyan az epreskerti faraktárból, mint a kisállomás előtti megállónál levő bódében az utazási igazolvány ellenőrzésére vasúti jegyet tartoznak a munkások váltani, melyet azonban a vasút dümentesen szolgáltat ki.

A debreceni és nagycseri erdőhivatal területére irányított munkások gyalog mennek a termelési helyre és ott az erdőhivatalnál jelentkeznek munkábaállítás végett.

Miután az erdőtermelési munkálatok időközben vannak köztve és 1931 december 31-ig feltétlenül elvégzendők, hogy a fuvarozás és tuskóznás is kellő időben megkezdhető legyen, nyomatékosan figyelmeztetem a munkásokat, hogy amint a munkára beosztásukat tartalmazó rózsaszínű levelezőlapot a hatósági munkaközvetítő hivataltól megkapják, amennyiben a debreceni, vagy cseri erdőhöz osztattak be, az illetékes erdőhivataloknál, amennyiben pedig a Guthra, Savóskutra nyertek beosztást, úgy a vasúti utazási igazolvány átvételre végezt a hatósági munkaközvetítő hivatalnál haladéktalanul jelentkezzenek, az utazási igazolvány átvétele után pedig 10—15-ös csoportokba verődve minél előbb induljanak vasuton a termelési helyre, mert amennyiben legkésőbb november 20-ig kellő számban debreceni munkás nem áll munkába és nem végzi komolyan az erdőtermelési, kénytelen lesznek más közszolgálati munkásokat alkalmazni, ők pedig sem erdőtermelési munkára, sem közhatósági ellátásra számolhatnak.

Debrecen, 1931 november 11.

Polgármester.

Hajdúvármegye kisgyűlése

Hajdú vármegye törvényhatóság kisgyűlése szerdán délelőtt fél 10 óraker ülést tartott, amelyen első sorban a csütörtöki közgyűlésre kerülő tárgyakat készítette elő. Továbbiakban a kisgyűlés a községek kisebb jelentőségű, adminisztratív természetű ügyeit tárgyalta le.

A törvényhatóság mai rendkívüli közgyűlése délelőtt fél 10 óraker kezdődik.

Nyiregyháza mutatja be produkciót Strochschneider tanár

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Strochschneider Arthur testnevelési tanár, aki bámulatos mutatóanyagával napokon keresztül izgalomban tartotta egész Debrecent, tegnap elkövetett és Nyiregyháza folytatja produkcióját. Strochschneider először 9 napi működésre kapott engedélyt Debrecenben, azonban időközben három napra korlátozták szereplésének idejét. Így aztán a meglepően szép és érdekes mutatóanyagok a kitűnő művész számára nem is jártak anyagi eredménnyel, mert bevételét felelősségteljes kiadások. Négyszáz pengőt fizetett rá debreceni tartózkodására. Mindamellert bruttó jövedelméből 15 százalékot átengedett a szegényeknek. Baltazár Dezső ref. püspök, Lindenberger János apostoli kormányzó helynök és a Stefánia Szövetség meglepő hangú levélben köszönték meg Strochschneidernek a szegények részére juttatott jelentékeny adományait.

Strochschneider Arthur most Nyiregyháza mutatja be érdekes produkcióját.

Ma, csütörtökön

a „KÖNNYEK DALA“

című szcenizált költemény előadása Fehér Arthur személyes fellépésével szerepel az URANIA műsorán. Kisérő filmként egy pompás revüt és a „Bumerang“ című érdekesítő filmet mutatja be az Uránia Rod la Roque-val a főszerepben.
A kitűnő műsort lapunk olvasói és előfizetői fél áron nézhetik meg, az alábbi szelvényekkel.

<p>„DEBRECENI ÚJSÁG“ Félaru-jegy váltására jogosít. Egy személy részére az Uránia November 12-iki bármely előadásra. Előadások kezdete: 5, 7, 9 óraker.</p>	<p>„DEBRECENI ÚJSÁG“ Félaru-jegy váltására jogosít. Egy személy részére az Uránia November 12-iki bármely előadásra. Előadások kezdete: 5, 7, 9 óraker.</p>
---	---

Hírek

1931 november 12. Csütörtök.
Prot.: Jónás, Kath.: Jónás.

Ma a sövetező gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Kigyó” Piac-utca 33. — Muraközy, Piac-u. 72. — „Sas” Hatvan-u. 70. — „Csillag” Arad-tér 1. — „Nádor” Szent Anna-u. 66.

Előfizetőinkhez!

Tekintettel arra, hogy a lap előállítására tetemes költségeket emészt fel, felkérjük mindazon igen tisztelt előfizetőinket, akik hátralékban vannak, hogy a hátralékot sürgősen beküldeni sziveskedjenek. — Postatakarék befizetési lap száma 2478.

Tisztelettel:
a KIADÓHIVATAL.

IDŐJÓSLÁS:

Hazánkban az esti órákban általános és nagyszámú esőzés indult meg. Széles sávban, amely délnyugattól északra terjedt, 20–30 millimétert meghaladó eső esett. Budapest és Egerben 40 milliméter csapadékot mértek. A hőmérséklet változatlanul magas volt.

Budapest 11-én délelőtt a hőmérséklet 12 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 752 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Változékony, enyhe jellegű idő, egyes helyeken esővel.

Orsós Ferenc

Krasznajarszkból jött Debrecenbe. Ott négy évig élt a reménytelenség börtönében, hol élő magyarok szenvedéseit át a halál mélységét figyelte. Itt tizenkét éve tanít — s az élet titkait tanulmányozza halottakon. Ez azt az utat, mely kilométerek ezreivel a szibériai hőmezőket s a debreceni Nagyerdőt összeköti, most egy-két lépéssel be lehet járni. A Déli-muzeum kiállítási termében, hol minden falon e bátor életet tükröztetik, a kétféle világ egy közös világnézetben ragyog. A virulás zöldje s a dermedtség lilája, élet és halál: az egyik kép ujjong és benne virul a tavasz, — a másikon csönd, a hideg elmúlás döbbenete. És itt értjük meg egy magyar lángelme rajongását, a mindig egyforma lendületet, mely Szibériától Debrecenig az Örökkévalóság gondolatával szárnyal. Ha arcra borul a piccsen, vagy odahajol a boncaszta fölé, ha tapasztalatot gyűjt, vagy másokat tanít, ha agyvelők rostjából, vagy virágok suttogásából olvassa ki a titkot, ha tudományt művel, vagy belemélyül a művészi alkotás világába, ha rendszerezi az igazságot, vagy visszavetít egy szívfoltos impressziót, — csak egyet kutat a sokféle között: a lelket, az életet értelmézi.

Orsós professzor képtárlatán a krasznajarszki és itthoni festmények úgy illeszkednek egymás mellé, mint szoltáros szavaihoz a szentek örömtőljengő énekei. Mintha Szent Ferenc naphimnusza a „De profundis” kiállításából törne. S ez szó szerint igaz, mert egy lélek forrása a kétféle. Mélység és magasság, szibériai tél és forró alföldi nyarak „testvé-

A kereskedelemügyi miniszter elutasította a tíz órás esti debreceni gyorsvonat visszaállítására irányuló kérelmet

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A Máv. tudvalevőleg október 5-én beszüntette a Budapestről Debrecen felé jövő 1708. számú gyorsvonatot, amely este 10 órakor érkezett ide. A Kereskedelmi és Ipar kamara, de maga a város törvényhatósági bizottsága is alapos feltevéseket kérték a megszüntetett 1708. számú vonat forgalomban tartását és helyette az este 6 órakor érkező gyorsvonat megszüntetését. Ha ez nem lett volna lehetséges, akkor a 606. számú lökösházi gyorsvonathoz kérték olyan, Debrecen felé irányuló csatlakozást, amely lehetővé tette volna, hogy a debreceni utasoknak a fővárosban elég idejük legyen dolgaik elintézésére.

A kereskedelemügyi miniszter ebben az ügyben szerdán délelőtt leiratot intézett dr. Vásáry István polgármesterhez, akivel közölte, hogy a debreceniek egyik kérése sem teljesíthető. Kifejti, hogy az 1704. számú gyorsvo-

naton júniusban naponta 194, júliusban 179, augusztusban 209 debreceni utas utazott. Az 1708-as gyorsvonaton, melyet megszüntettek, júniusban 153, júliusban 137, augusztusban 158 volt napi átlagban a debreceni utasok száma. Miután ez a gyorsvonat csaknem ötven százalékkal gyengébben volt kihasználva, megszüntetését el kellett határozni.

Elismeri a miniszter, hogy a debrecenieknek kedvezőbb volna, ha a 10 órás gyorsvonatot tartanák forgalomban, azonban az utasok nagyobb részének érdeke a hat órás gyorsvonat járatását kívánja.

A kamarának a lökösházi gyorshoz való csatlakozásra előterjesztett kérelmét nem találta teljesíthetőnek a miniszter. Ez a megoldás kizárólag a debreceni utasok érdekét szolgálja, de viszont sérelmes volna azok számára, akik helyközi forgalomban használják a vonatokat.

hugunk, a víz” és „testvérbátyánk, a tűz”, a közel s a távol, az élet s a halál: a lélek öntudatából nézve csak látszólagosan ellentétek. Mert vannak a világon szárnyaló lelkek, akik a jelenségeket egyívő fogják az Örökkévalóság szintézisében. Ezek azok, kik nem válnak soha a „Fleurs du Mal” költőivé, kik nem a halálnak rokonai, de mélységből kiálló erők, vagy magasba lendülő naphimnuszok: a konstruktív életből-csesés hirdetői.

Orsós Ferenc is ilyenirányú lélek. Ha ott áll a boncaszta mellett, s mint tanítványai mondják, az áhitat szavaival kezd magyarázni, ő akkor is csak a naphimnusz értelmét hangsúlyozza: „Ó, dicséretien, Uram, a mi haláltestvérünk Téged!”... Ha beidézik a művészetébe s meglátom arcát a krasznajarszki nagytábor lélekbelemarkoló döbbenetén, már mindent tudok a szibériai hadifogságról. Keresztül látok a jéghideg falon s ez többet beszél, mint Markovics Rodion ezeroldalas garnizonja. De ezenfelül még mást is látok a képen: meglátom azt, hogy miért oly melegek háboru utáni tájképek, a sok-zöldű erők és színpompás virágok. Megtudom azt, hogy miért félti oly szeretettel a Nagyerdő legkisebb akácát is. És meglátom végül a művészet teljességében Orsós professzor mindenirányú tulajdonságát. Legelőször is azt a tudóst, ki lélekbe rögzített komolysággal az igaz tudomány művelője. Aztán a művészt, aki az előbbin alapszik: nemcsak azért, mert hiszen, erőben azonos vele, hanem a

rajzolás tudományáért is, melyet a művész Orsósnak — Orsós professzor adott. És itt van egy vonás, mely korrigálásra szorul. Azt mondják róla, hogy autodidakta festő... Ez nem áll. A művészetben csak a technikát lehet megtanulni. Minden egyéb az Istentől való. A rajzolás technika az anatómián nyugszik. Ezt egyik művész a főiskoláról, másik pedig az autodidaxis segítségével kapja. Leonardo da Vinci, mint magán-anatómus, az utóbbit választotta. Orsós tanárnál fordítva áll a dolog. Ő először lett az anatómia professzora, s hogy hozzákapta a művészi tehetséget, már képzettség terén is felülmúlta a „hivatásosok” igen sok képviselőjét.

Ezt azért kell hangsúlyozni, mert autodidaxis alatt ma igen sokan a dilettantizmust (!) értik. Orsós azonban éppolyan tudós a művészetben, mint ahogyan a tudományban is művész. S csak így érthetjük meg azt a harmadik Orsóst, aki minékünk legkedvesebb: a Csaba-bajtársak magiszterét. Ez az Orsós — a keménybordájú magyar. Az egész-férfi, az egész-lélek és csupa-szív ember, a nemzeti gondolat meg nem alkuvó hőse. Egy olyan vezér, akire ma az ifjúságnak szüksége van.

E hármasegységnek értékelt, a professzor alkotásai között, most tiszta valóságukban látjuk. És jól esik velük a tudomány-művészet közös utjait járni. Mert Orsós Ferenc a miénk és minden utján csak magyar levegő árad. Zöldelő fák és szingardag virágok. Áldott a magyar, ha ilyen utakon lépked. (In)

— **PLASZTIKUS FILM.** Hát ez is megvan. Amint az előre sejtettük, Amerikában feltalálták a három dimenziós mozgókép-vetítést. A térbe-vetített sugarak megmutatják a plasztikus embert, a három dimenziójú Garbot, a domboru Meniout s a többiekét. Csak azt nem értjük, hogy egy-egy közepes nagyságú mozihelyiségbe hogyan fogják majd összes méreteivel egyült bepréselni a Gaurizankárt, vagy mondjuk, a newyorki feihőkarcoló negyedet?... Ha várunk egy kicsit, majd ezt is kitalálják a bölcsek. S azután jöhet a szagosfilm kora.

— **Egyetemi istentisztelet.** November 15-én, vasárnap lesz a második egyetemi istentisztelet. Ez alkalommal az ígét dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár, lelkesképzőintézet igazgató, az ifjúság melegsívű pártfogója hirdeti.

— **Polgár József meghalt.** Debrecen város magyar gazdatiszadalmának egyik közlészteletében álló vezéralakja, Polgár József földhírtokos, volt városi bizottsági tag, református presbiter életének hetvenedik esztendőjében hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt gerinces magyarságával, hitvalló buzgóságával s a közzért áldozni tudó nemes egyéniségével mintaképe volt a város hazafias gazdaközönységének. — Özvegyén, gyermekein és unokáin kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése pénteken délután 2 órakor lesz a Csapó-utca 80. számú gyászszobából.

Polgár József elhunytáról a család a következő jelentést bocsátotta ki: Szomorú szívvel porig lesújtva, de a Mindenható jó Isten bölcs akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy felejtethetlen jó férjem, szerető édesapánk, drága jó nagyapánk, nagybácsink és szeretett rokonunk, Polgár József földhírtokos, volt városi bizottsági tag, presbiter stb. életének 70-ik, boldog házasságának 47-ik évében folyó hó 11-én reggel 7 órakor hosszas szenvedés után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Felejtethetlen kedves halottunk hült tetemét f. hó 13-án, pénteken d. u. 2 órakor fogjuk a Csapó-utca 80. számú gyászszobánktól a Nagy templomban tartandó gyászima után a Péterfia-utcai ref. temetőben örök nyugalomra helyezni. Debrecen, 1931 november 11. „Pályámat megfutottam, ama nemes harcot megharcoltam, a hitet megtartottam.” Bánatos özvegy: özv. Polgár Józsefné szül. Kiss Mária. Gyermekei: Juliska férjével Öry Mihállyal, Mariska férjével, Békassy Lászlóval, Kató férjével, Öry Istvánval, András neijével, Polgár Erzsékelvel. Unokái: Balogh Béla, Öry Tatya, Duci, Pityu, Ili és Mityu, Polgár Imre, Pöszl, Jóska és Bandi. Nászszövényei és sógoronje: özv. Polgár Bálintné és gyermekei, özv. Békassy Lászlóné és gyermekei, özv. Deák Istvánné és gyermekei. Valamint a közeli és távoli rokonság nevében is. A koszorúk mellőzését kérjük. — A temetést „Dankó” tem. váll. rendezi.

Monológok, szindarabok,
katárcsnyfadiszok
SPRINGER
könyv-, fotószaküzletében

— **Hét napi fogház gondatlanságból okozott súlyos testleértésért.** Varga Józsefné ötvennégy éves hajdusámsóni asszonyt gondatlanságból okozott súlyos testleértés vétségével vádolta a debreceni ügyészség, mert ez év júliusában mosás közben a marólugos edényt a stélázsra tette és egy óvatlan pillanatban kétéves unokája belelított a mérges folyadékba. A törvényszék Nemesné hét napi fogházbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban három évi időtartamra felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

— **Rendőrségi sip 1.— P.** téli keztyű 1.80, nyakkravaló, érmelegítő 40 fillér, makkgonb 10 fillér Kulcsár üzletében.

A legjobbat ajánlunk!

**Vászonban
100 éve**

a legjobbat nyújtjuk.

Kardos László cég

Hasznáiban a legolcsóbb!

MŰVÉSZET

Sajtószemlévények Guglielmetti budapesti koncertjéről

— Akinek a szív működése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetne el könnyű székélést, ha naponta reggel éhgyomorral megiszna egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Szív- szakorvosok megállapították, — hogy a Ferenc József víz szívelvősodásnál és billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellelmesen hat. A Ferenc József keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Felhívás a népszámlálóbiztosokhoz. A népszámlálás vezetősége utoljára hívja fel az alanti népszámláló biztosokat, hogy hibás anyaguk kijavítására haladéktalanul jelentkezzenek. — Amennyiben ezt ezen felhívásra sem teszik, anyagukat a vezetőség külön munkaerővel javíttatja ki. Csoboth István 23—a. ker., Tunyogi János 25. ker., Horváth Ferenc 36—b., Riesz Miklós 24—a., Kiss Ernő 64., Szabó Kálmán 66—b., Friedmann Károly 70., Katz Dezső 11—b., Holló István 113—c.

— Az Arany Bika félelmeti helyiségebe költözött az Egységespárt. Új helyiségbe költözött a Debreceni Egységespárt. Az Arany Bika régi billiárdtermét pompás clubhelyiséggé alakították át. Kényelmes társalgó- és olvasóterem áll a tagok rendelkezésére. A pártvezetőség itt rendezte be irodáit is aminek vezetését betegsége miatt felgőgült Fodor József ügyvezető-titkár vette át. Ugy a tagoknak, mint a választóknak minden ügyben a pártiroda ad utaligazítást és támogatást.

— A Tiszántúli Szépművészeti Céh ma, csütörtökön este 6 órakor választmányi ülést tart az Újságíró Club helyiségében. Az ülés több érdekes tárgya közül különösen fontos az, melynek keretében megállapítja a választmány a vidéki városokban tartandó előadás-sorozat rendjét és idejét. Foglalkozik a választmány a Debrecenben rendezendő előadások ügyével s több más fontos tárggyal s ép ezért ezután ismétlenül is felkéri a választmány tagjait az ülésen teljes számban, pontos megjelenésre.

— A Debreceni Egységespártkőr fiataloságának vasárnap délutánját eddig is nagy kedvvel látogatta a középosztály szórakozni vágyó ifjúsága. A régi párt helyiség díszterme kicsinek bizonyult, így a rendezőség örömmel tudatja, hogy vasárnap délután már új helyiségében, az Arany Bika kistermében tartja meg szokásos összejöveteleit Kiss József tánczenéje mellett.

Szörmebundák kijavítását, átalakítását olcsón vállalom. Kész bundák, prémhőrök nagyválasztékban KÖVÁRY üzletember. József kir. bereg-utca 3. szám.

— Dr. Huliray József főorvos belgyógyász szabadságáról visszatérve rendelé-eit álltatta és megkezdte: telefon 5-72. Péterfia-utca 46., II. emelet.

— Gondatlanságból okozott emberbűlést vádolták, de felmentették. — Breier Géza hosszupályú bádgosmestert gondatlanságból okozott emberbűlés vétségével vádolta a debreceni királyi ügyészség. A vád szerint Breier két éves Ilona nevű gyermeke február folyamán difteritiszben megbetegedett és február tizenegyedikén meghalt. Breiert azzal vádolták, mert a gyermekhez nem hívott orvost és ezzel idézte elő a kislány halálát. A fő tárgyaláson a vádlott azt adta elő, hogy ő csak a halál bekövetkezésének reggelén vette észre, hogy a gyermek rosszul van és ekkor azonnal orvost hívatott. Mire az orvos megérkezett, a kislány már ekkorra meghalt. A tárgyaláson semmi adattal nem lehetett megalapítani a vádlott védekezését, mire a királyi ügyész elejtette a vádat Breier Géza ellen.

Példátlan az a siker, amelyet Guglielmetti Mária keddi esti, budapesti hangversenyén aratott. A hívós és józan kritikájú budapesti közönség tombolva ünnepelte a művésznőt. Azok a rádiósok, akik hallgattak a Vigadóban közvetített hangversenyt még a zörejekkel elértelenített véledacára is elragadtatással nyilatkoztak és siettek jegyüket biztosítani a művésznő vasárnap esti debreceni koncertjére. A jegyelvét szerdán igen nagy méretet öltött, úgyhogy már most megállapítható, hogy a rossz viszonyok dacára vasárnap ismét zsúfolt ház ünnepli Debrecenben Guglielmetti Mária. De mindennél többet mondanak a budapesti sajtószemlévények.

PESTI NAPLÓ: Megbámultuk előadásának meghatározó gyengédségét, tónusát, ezt a koratavaszt árasztó tónust. Bámulatos ennek az asszony-nak tudatára ébredése, amint a szebbnél-szebb plasztikus formákon keresztül valósítja meg a legesze-meib zenei képzéseket. Guglielmetti keddi esti hangversenye után nevét a legeslegnagyobbak sorába helyezték.

PESTER LLOYD: ...a legnagyobb stílusista, aki az utolsó évtizedben feltűnt. Mozart-kulturája a

kiegyensúlyozott lélek boldogsága. Mozartot senkinek énekelte még kiegyensúlyozottabban és édesebben. A gyermeki játékoság nála a leg- raffináltabb művészi torkollik.

MAGYAR HIRLAP: ...az idén még tökéletesebbek a produkciói. Valóban a világ legelső koloratúrcsillagai közt van a helye. Hangja gyönyörű, sima, meleg, hajlékony, színes, egész regiszterében egyenletesen, finoman zengő. És amit leg- jobban értékelünk nála: az előadás- nak nemessége, előkelő ízlése, stílusérzéke.

PESTI HIRLAP: Egy hely nem sok, annyi sem maradt a Vigadóban keddi este, amikor Guglielmetti koncertet adott.

BUDAPESTI HIRLAP: ...hangja eszményien súlytalan és kiegyenlített, egész különösen édes csenészű. Ugy emelkedik és száll alá a zenei frázisok ívelő vonalán, mint hullámokon egy puha virágszirom.

ÚJSÁG: ...igen nagyszámú, igen díszes közönség jelent meg Guglielmetti hangversenyén.

MAGYARSÁG: A tavalyi szép Guglielmetti-napok elevenedett fel keddi este a Vigadóban. A közönség tombolva ünnepelte a művésznőt stb.

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok: Farkas Lajos fm.— Pató Juliánna. Horváth Lajos fényező- segéd—Vadász Erzsébet. Ernszt Imre fűszerkereskedő—Winkler Irén.

Születések: Renge Imre fm., fiu Imre. Tóth József bádgosmester, fiu József. Tóth János fm., fiu Imre. Vig János kocsis, fiu László. Kerepesi János fm., leány Mária. Vajda Bálint fogházőr, fiu János. Nagy Sándor városi lovász, fiu Sándor.

Halálozások: Ónodi Lida ref. 78 éves, Homok-u. 34. Molnár Róza ref. 19 éves, Tiszaszentimre. Kőteles Jánosné Vidomszki Ilona ref. 43 éves, Gönc. Tötös András ref. 68 éves, Apaffy-u. 28. Nagy Béla ref. 59 éves, Hajdunánás. Hunyadi-u. 113.

— A város két kőbányát bízott meg az inségmunkához szükséges kőszállítással. A téli inségakció során a város nagyobb kőtörési munkát indít meg s ezért szükségessé vált, hogy a törvényhatósági utakra szükséges kömennyiséget megrendeljék. A közgyűlés egy régebbi határozata alapján a polgármester úgy intézkedett, hogy a kőszállítással a Hubertus kőbányát, valamint az Urikány—Zsilvölgyi kőbányát kell megbízni. Mindkét cég hat hónapi birtelvezéssel szállítja a szükséges követ.

— Balogh Sándor tánciskolájában (Péterfia-utca 30.) minden szombaton 8—12-ig, vasárnap 6—8-ig egyetemistáknak ösztöndíj- Colonokban beiratkozás délelőtlönként 11—1-ig, d. u. 5—10-ig.

— Kulturstély. A Csapó-utcai ref. egyházzás vasárnap, 15-én este pontosan félnyolc órai kezdettel kulturstélyt rendez az eddig megszokott magas színvonalú műsorral. Játsszani fog a Milánóban is oly nagy sikerrel szerepelt és a rádióból ismert Debreceni Trió. Előadást tart: dr. Révész Imre egyetemi ny. r. tanár. A „Lakmé” opera híres csemettyü-áriáját éneklő dr. Révész Imrené, zongorán kíséri dr. Tóth Lajosné Csánky Eglantine. Az estély pontosan a jelzett időben kezdődik és mivel a számok alatt az ajtókat zárva lesznek, a közönség pontos megjelenését kéri a rendezőség a Szappanos-utca 16. sz. alatti „Otthon”-ban. — Beléptidj nincsen.

Színház Mozi

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Nov. 12-én, csütörtök d. u. 8 órakor: Harapós férj, operett, zóna-előadás. — Este 8 órakor: Vihar a Balatonon, operett, Tiszviselő-est, Félhelyárakkal. Nov. 13-án, pénteken este 8 órakor: A hajduk hadnagya. Operett-repriz. C (8) bérletben.

Könnyek dala

A magyar irodalom remekét, az „Ember tragédiát”, Arany „Toldi”-ja, vagy Gárdonyi „Áthatalan ember”-e még nem jutottak el addig, hogy filmen, vagy éppen hangosfilmeken is megszólaljanak. Ugyanakkor azonban Szabolcsi Miksaék „Jiszkadál”-a már a talk-show-ból dave-nol, méghozzá rozzant. Hörög, nyorog, zúg és sivít. Fehér Arthur pedig olyan deklamációval kíséri a költőnő produkciót, hogy szinte szétrened tőle a vászon. Nem értjük, hogy épp az Úrdnia mozzoghat, hogyan és miképpen lehet a faji önfelettségnek egy ilyen jellegzetes produkciójával előállani.

A műsor első revüszáma ügyes és szép. A „Bumerang”-ban felvonulnak ugyan a bünyűi irodalom összes rekvizitumai, törös bottól kezdve a vízzel elárasztható halálkamráig, de ez a film még legalább öt-öt érdekes, mulatságos.

Műsor végeztével Fehér Arthur szaval. Ettől a faji milliótól azonban igazán megkímélhetné Mécs Lászlót, akinek gyönyörű költeménye sehogy sem illik a Jiszkadál mellé.

Csokonai színház

Ma csütörtökön délután 3-kor zóna. (Legolcsóbb helyárak!)

Harapós férj

(operett).

Este 50 százalékos kedvezmény

Mindenki részére!

Vihar a Balatonon!

Pénteken a lekszebb magyar operett!

Hajduk hadnagya.

Szombaton este és vasárnap délután rendes helyárakkal

Dr. Székelyhídy Ferenc

vendégfelléptével:

Mosoly országa!

— KÖNYVKÖTÉSEK legolcsóbban és legtartósabb kivitelben a Nemzeti könyvkötéssel készít. József kir. bereg-utca 16. az udvarban.

A budapesti rádió csütörtöki műsora:

D. e. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Vízállásjelentés. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. Közreműködők: Farnadi Edit (zongora) és Christiani Nelli (ének). Zongorán kíséri: Polgár Tibor. Közben 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 4: B. Czeke Vilmos meséi. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5: A m. kir. földmivészügyi miniszterium rádióelőadássorozata. Papp Béla: „Közgazdasági intézkedések erdőink fenntartására, használatára s azok különös védelmére vonatkozóan”. 5.55: A m. kir. 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. Kármay: Friesay Richárd. 6.50: Angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson.) 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése. 7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Hugenották”. Dalmü 4 felvonásban. Szövegét írta: Scribe. Fordította: Nádasdy Lajos. Zenéjét szerelte: Meyerbeer. Az I. felvonás után: Ütöversenyeredmények, hírek. Az előadás után: Időjárásjelentés. — Majd: Rigó János és cigányzenekarának hangversenye.

HIRDETMÉNY.

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. pénzügyminiszter ur 125 000/1931. számú körrendeletével a november hó 15. napjáig összes együttesen kezelt közadók tartozásait befizető adózók részére az a kedvezményt engedélyezte, hogy hátralékos tartozások összegükre és eredetükre tekintet nélkül, kamatmentesen számoltassanak el sőt az esetleges július 1 óta történt befizetések alkalmával felszámított késedelmi kamatot és végrehajtási költség összege is térítessék vissza, illetve tőke tartozásba számoltassák el. A nagymértékű és jelentős kedvezményre tekintettel felhívja a városi adóhivatal a város adózó közösségét, hogy a terhén fennálló együttesen kezelt közadók hátralékait teljes összegében november hó 15. napjáig saját érdekében befizetni el ne mulassza, mert a határidő lejártá után teljesített befizetések ezt a kapott kedvezményt nem élvezhetik.

Debrecen, 1931 november hó 6.

Városadóhivatal.

Kiadó városi üzlethelyiség

A Ferenc József-ut 26. szám alatti 11-12. számú üzlethelyiség nagyobbik része f. évi november 15-től 1934. évi július hó 31-ig terjedő időre bérbeadó. A bérbeadás tárgyában utóajánlat kiadásával f. évi november 14-ikén, szombaton d. e. 9 órakor a városháza kitanácsstermben nyilvános szóbeli árverést tartunk. A kikiáltási árat is fellüktető részletes feltételeket a városháza, I. 35. sz. alatti helyiségben lehet megtekinteni a hivatalos órák alatt. Debrecen, 1931 november 11. Polgármester.

Mozik műsora

Csütörtök, november 12.

A hétköznapi 5 órás előadások mérsékelt helyárrakkal

VIG-SZINHÁZ 5-7 és 9 ó	Csókós regiment, Főszereplők: Grell Theimler, Verebes Ernő
URANIA 5-7 és 9 ó	Könyvek dala, Fehér Arthur szem. fellépt. Bumerang főszerepl.
APOLLO 7 és 9	Cabarelló bosszúja Stan és Pan

TESTEDZÉS

Nagy érdekességűnek ígérkezik a vasárnapi teljes bajnoki forduló

Teleky szereplése bizonyos vasárnap a Hungária ellen

A vasárnapi teljes bajnoki forduló, mely helyi viszonylatban is két derbi-jellegű mérkőzést hord magában, nagy jelentőségű sporteseménynek ígérkezik. A vasárnap Debrecenben lejátszandó Hungária—Boeckay ligamérkőzés országos viszonylatban is legnagyobb jelentőségű az összes mérkőzések között. Ez a mérkőzés van hivatva eldönteni az I. profiliga őszi bajnoki forduló harmadik helyét.

Arról van tehát szó, hogy a legjobb vidéki csapatnak, a Boeckaynak sikerülni fog-e a Hungáriát, a híres MTK-iskola nagyklasszisu csapatát a bajnoki táblázaton maga mögé utasítania. Mindkét csapat nagy előkészületet tesz, hogy legjobb csapatával állhasson ki a nagy összecsapásra, bár egyelőre egyik részről sem titkolják az összeállítási gondokat.

Mind a két csapatban merültek fel olyan események, amelyek a vasárnapi összeállítást még most a hét közepén is bizonytalanná teszik.

A legnagyobb meglepetést Debrecenben az a hír váltotta ki, hogy Teleky, a Boeckay kiváló center lemondta a játékot, arra hivatkozással, hogy orvosai két hét pihenőt rendeltek el gyomorhántalmái miatt. A Boeckay vezetősége és a debreceni sportközönség azonban bizonyosra veszi, hogy Teleky Pál klubszereplése és a debreceni közönség iránt való szeretete ráveszik arra, hogy sorompóba lépjen a Hungária ellen fődalmi legvonzásának árán is. További vesztesége is van a debreceni csapatnak és ez Ormos betegségé miatt következett be. Ormos térd sérülése állandóan rosszabbodik és az ő játékáról bizony már nem lehet szó.

Nincsenek azonban rózsás állapotok a Hungáriánál sem, ott sem alakult ki még a vasárnapi csapat. Egyelőre annyi bizonyos, hogy a fedezetor Wéber, Kalmár, Kompóthy felállításban játszik. A csatársort meghontja az,

hogy Titkos szolgálati beosztása miatt aligha tud Debrecenbe utazni és kérdéses, hogy Mándi sérülése rendben jön-e, mert ez esetben a kitűnő hátvédet mással kell helyettesíteni.

A mérkőzés iránt, mely délután 2 órakor a Diószegi úton kezdődik, óriási érdeklődés mutatkozik.

Egyéb liga mérkőzések

I. Profiliga

Budapest: Nemzeti—Ujpest, Ferencváros—Attila.

Kaposvár: Somogy—Vasas. Szombathely: Sabaria—Kispest.

II. Profiliga

Budapest: Vac FC—Pécsbaranya, Bak FC—Soroksár.

Amatőrbajnokság

Debreceni alosztály

Az amatőrbajnokságban is nagyjelentőségű mérkőzések kerülnek lejátszásra, melyek közül legkiemelkedőbb a DVSC—DKASE mérkőzés, mely szintén a Vasutas pályán kerül lebonyolításra a nagy mérkőzés előtt.

Egyéb mérkőzések

DMTE—DEAC, Textil—KIKSE, DTE—Börös, P. MÁV—K. MOVE.

A DEAC-játékosok figyelmébe. A mára tervezett futballmérkőzés elmarad. Kérem a játékosokat, hogy ne fáradjanak ki a pályára. Intézk.

KÖZGAZDASÁG

30-40 filléres árcsökkenés volt a terményiörszén

A készárúvásáron a buza 40 fillérral olcsóbbodott, a másodrendű zabnál 15, a tengerinél 20-25 fillér volt az árcsökkenés, míg a rozsnál a pestvidéki kivételével 10 fillérral magasabb árak mellett kötötték az üzleteket.

A határidőpiacon ugyancsak a tengerentuli jelentések hatása alatt lebonyolítások voltak tulsúlyban. Ezek nyomán a márciusi buza 33 fillérral olcsóbbodott, a rozsnál pedig 20 fillér volt az árcsökkenés. A tengeri májusra 7 fillérral olcsóbbodott.

A liszt piacon a vidéki malmok lisztárait 50 fillérral mérsékelték.

Határidőüzlet: Buza: március 11.55, 53, 52, 56, 51, 49, 46, 48, 44, 45, zárlat 11.44-45. Rozs: december 12.48, 70, 62, zárlat 12.62-64, március 18.43, 60, 58, 51, 60, zárlat 13.54-56. Tengeri: május 13.66, 67, 70, 67, 70, zárlat 13.70-13.75.

Készárúüzlet: Buza: tiszai 77 kg 10.80-11.25, 78 kg 10.95-11.40, 79 kg 11.10-11.55, 80 kg 11.20-11.60, ftiszai 77 kg 10.25-10.15, 78 kg 10.40-10.60,

79 kg 10.55-10.75, 80 kg 10.60-10.80, jószs. 77 kg 10.20-10.40, 78 kg 10.35-10.55, 79 kg 10.50-10.70, 80 kg 10.55-10.75, dtuli 77 kg 10.30-10.50, 78 kg 10.45-10.65, 79 kg 10.60-10.80, 80 kg 10.65-10.85, pestv., bácskai 77 kg 10.45-10.65, 78 kg 10.60-10.80, 79 kg 10.75-10.95, 80 kg 10.90-11.00. — Rozs: pestv. 11.90-12.10, egyéb rozs 12.00-12.20, tak. árpa I. 17.00-17.25, tak. árpa II. 16.50-16.75, felv. sörárpa 19.50-23.00, egyéb sörárpa 18.00-19.50, zab I. 19.25-19.50, zab II. 18.75-19.00, ti. tengeri 12.80-13.00, egyéb tengeri 12.75-12.90, korpa 10.65-10.80

Valutárfolyamok

Angol font 20.60-22.10, Belga 79.15-80.15, Cseh korona 16.86-17.00, Dán kor. —, Dinár 10.10-10.20, Dollár 568.50-572.50, Francia frank 22.25-22.55, Hollandi forint 229.30-231.10, Lengyel zloty 63.35-64.15, Lei 3.38-3.48, Léva 4.08-4.20, Lira 28.95-29.75, Német márka 135.00-136.00, Norvég korona —, Osztrák schilling —, Svájci frank 111.10-112.10, Svéd korona —

Debreceni termény- és takarmányárak

Buza 8.30-8.50 (boletta), rozs 9.80-10.00 (boletta), árpa 14.60-15.00, tengeri új 10.00-11.00, tengeri csöves 7.80-8.00, lucerna 8.00-9.00, széna 5.80-7.60, lóhere 6.00-7.00, búkköny 6.00-6.50, szalma 2.00, cukorrépa 1.80-2.00, takarmányrépa 1.20-1.60, fehér tők 2.20-2.30, fehér krumpli 5-7.00, rózsakrumpli 8.00-11.00, káposzta (100 drb.) 5.00-8.00, — Marhavásár: borjú kg. 44-60, tehén kg. 40-46, növendékmarha 48, bika 30 fill. kg.

Árverési hirdetmény

Utcai száraz akácia, galyfa, árverést tartunk f. hó 12-én, csütörtökön d. e. 10 órakor a Szechenyi-úton.

Városi kertészet

10 szavas apróhirdetés

2 napilapban 50 fillér, Hirdetés feladási helye: Kossuth-u. 3. l. e.

APRÓ HIRDETMÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznapi 50 fillér, vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban a Debreceni Újságban és a Debreceni Független Újságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes lefizetése mellett közölünk. Apróhirdetés vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágosítást a 1-41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Levelőzés

AROMAS, zamatos kávét Király üzletben vevő előtt pörkölik. Dégenfeld-tér 11.

Betöltendő állás nőknek

Mindenes perpekt főzőnőt keresek 15-ére. Püspöki palota, I. em. 2. 1583

Bejárónő tisztességes, aki viktória tud, 15-re felvétetik. Egyvalom 7. 1576

Betöltendő állás férfiaknak

Két jó megjelenésű férfit keresünk könyvtérjesztésre, jutalékra. Cím a kiadóban. 4224

Béresgazdát, komenciót azonnal felveszek. Részletes levelet „Együtt kérek” jellegre kiadóra küldje. 4226

Állást kereső nők

Szobalányok éves jó bizonyítvánnyal ajánlkozik, főzéshez ért. Varga-utca 6. 4229

Intelligens

német tanítónő délelőtti állás és órákat keres. Jókai-utca 25. 1574

Állást kereső férfiak

Fatisztviselő.
nőlen, 7 évi gyakorlatlaltal, a faüzletben teljesen perfektt. bármikor belépésre állást keres. Megkereséseket „Szerény igényű” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 1577

Két és fél évi gyakorlatlaltal rendelkező fatisztviselő. szerény fizetésért bármikor állást keres. Megkereséseket: „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 1578

Butorozott szoba

Utcai szoba, nagyon csinosan butorozva, kiadó kúgyó 36. 4214

Kapualatti feljárattal utcai butorozott szoba 15-re kiadó Széchenyi-u. 24. 1569

Irodának. rendelésnek kiadó de- cemberre butorozott szoba előszobával. Ie- lenleg orvosai rendelő. Városi Takarékszövet- ségben. 1570

Kiadó szépen butorozott ut- cai szoba. Bathányi- utca 5. szám alatt. mellékhelyiségek. 2

Kiadó lakás

Kiadó egy pincészsoba. Baross- 15. sz. 4245

Két szoba, előszoba, konyha, speiz és mellékhelyiségekből álló azonnal kiadó Csillag-u. 70 sz. Érte- kezni lehet Nagy Katalin hölgyfodrász. Kossuth- utca 11. sz. 4192

Kétszobás lakás kiadó Kossuth-u. 39., házmester. 4111

Szép 3 szobás modern lakás minden mellékhelyisé- gekkel, nagy kerttel ki- adó azonnalra. előnyös feltételek mellett. Bő- vehet: Liener műter- mében, Csapó-u. 1. sz. 1417

5-4-3 szobás gyönyörű laká- sok és üzlet olcsón ki- adó. Hunyadi-u. 17. 1126

Kiadó lakások! 3 szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségek. 2 szoba, konyha, kama- ra. 1 szoba, konyha, kamara Miklós-utca 8. sz. alatti házban. — Azonnal beköltözhető. Értekezni: Dr. Hódy Zoltán, Hatvan-u. 38. sz. Telefon 16-66. 1581

Kiadó Péterfia elején nagy utcai lakás másodszor. Péterfia 6. sz. 1221

Kiadó Csapó 56. alatt 4 szo- bás, alkóvos, fürdőszo- bás, mellékhelyiségek- ből álló lakás azonnal- ra, előnyös feltételek- kel. 1580

Péterfia 52. kétszobás, előszobás lakás nagy udvarban december elsejére ki- adó. 1572

Kiadó hónapos szobák Froh- nerben 1 személyre 30 P. 2 személyre 50 pen- gő. 3 személyre 60 pen- gőért kapható. Érdeklődni a portásnál. 1579

Teljes ellátás

Lakótársnőt teljes ellátással félár- ban elfogadok pár száz pengő ellenében. Fű- véskert-utca 9., ke- resztépület. 516

Üzlet, műhely, raktár

Üzlethelyiség utca és udvari is kiadó Perenc József ut (Piac- utca) 70 szám alatt — Felvilágosítást ad a Fi- szanügyi Mezőgazdasági Hivataluzlet, Kossuth u. 516

Kossuth utca üzlethelyiség azonnal ki- adó. Értekezhetni Deb- receni Első Takarékszövet- ségnél. 4

Irodának két szobás első emeleti udvari helyiség azonnal kiadó. — Értekezhetni Debreceni Első Takarékszövetésnél. 4

Kis üzlethelyiség Szent Anna 5. szám alatt azonnal kiadó. — Felvilágosítást Bathányi- utca 14. sz. ügyvéd irodá- jánál. 3517

Piac utcai üzlethelyiség novemberi elsejére kiadó. Érte- kezhetni Debreceni El- ső Takarékszövetésnél. 4

Kiadó a Debreceni Újság kiadó- hivatalának a (hátszinti) he- lyiségekbe való költözése- vel a Kossuth utca 3. szám alatt az első emeleten ké- tszobás szobából álló lakás irodának, üzlethelyiségnek rendkívül alkalmas. Érte- kezni lehet a Debreceni Első Takarékszövetésnél. 1923

Nagy községben jól menő szobáműhely eladó. — Leveleket „Betegség miatt jellegre a kiadó- ba kérem. 1575

Fodrászüzlet belvárosban, nagy for- galommal, betegsé- g miatt eladó. Cim a ki- adóban. 1585

Aranykoporsó
Irtta: MARSCHALKO LAJOS

38. Ezt a gondolatot azonnal elvetette magá- tól. Hiszen teljesen kizárt dolog, hogy egy ilyen tudós koponya beszédne ezeket a vad legendákat. Különbö- sen is az öreg ur egész jelle- mével ellenkeztek, hogy ki keresésre adja a fejét. Hiszen az íróasztalában ott vannak az ő kincsei, azok a gyöngybetűkkel rótt remek- írások, amiket nem adna oda a világ minden élőlényt.

Nem maradhat hát más feltevés, mint a legelső. A tettes Murza khán. Az egyetlen lete- lőség, hogy a tatárnak cinkosa is van. Esetleg István ur. Ennek viszont ellent mond az a tény, hogy mióta azon a holdvilágos éjszakán összeveszték a kastély tornácán, egyetlen szót se szólnak egymáshoz. István ur körül minden élőlényt.

A tatár ellen kell hát bizonyítékot sze- rezni. Olyat, ami kézzel fogható, napnál vilá- gosabb. Letagadhatatlan.

— Halló Galgóczy ur! — hallott a feje fölött egy friss női hangot.

A posta ablakából a postás kisasszony ki- álltolt rá:

— Már meg se ismer bennünket. — es- csergett a lány. Ugy megy az utcán, mint az alvajáró.

— Bocsánat, bocsánat. — hebegte Gábor, — elszórakoztam egy kicsit.

— Nem baj, — kacagott a lány. Csak azért kiálltoltam rá, mert levele van. Mindjárt oda- adom.

Pár pillanat múlva már kezében volt az írás. Goldfried ur küldte, a házi úzorsása.

— Bitang, gazember! — hördült fel Gá- bor, mikor átfutotta az írást. Tönkre akar lenni.

Goldfried alázatos tisztelettel, de meg- lepetően szemtelen hangon közölte vele, hogy gróf Batáry, aki a váltóit zsírálta, tönkre ment. Miután pedig a gróf ur nem igen tudott az alá- írásról, kéri, hogy azonnal egyenlítsé ki a tar- tozást. Különbö- sen kénytelen lesz öméltségét személyesen megkérdezni, hogy írása valódi- ságát elismerje. Ha azonban, — tette hozzá óvatosan Goldfried, — esetleg már a várt el- jegyzés bekövetkezett volna, az eljegyzési kár- tyát szívesen elfogadja újabb kezességnek.

Galgóczy dühösen gyűrte zsebre a levelet. — Ez a vég kezdte, — gondolta. Mielőtt börtönbe juttatnám a vetélytársamat, én kerü- lök a hüvösre.

Megkereste az autóját, azután elindult ha- zafelé. Utközben újra érezte azt a sürgető, pa- rancsoló érzést, ami napok óta szorongatta a szívét, amely belehajszolta ebbe a buta ka- landba. Előre! Előre! És végezni minél hamar- rab. Ha nincs siker, ha nincs gyors eredmény, akkor elveszett pénz, szerelem, becsület. Akkor nincs többé ki-út. Azaz, hogy lenne, maradna egy.

Dühösen dobta el a cigarettáját s igye- kezett magától elhessegetni az agyában ott setten- kedő gondolatot.

Órultság, — mormolta maga elé. — Ugy látszik, én is megszédülök már.

Próbálta vizsgálgatni magát. Próbált bele- tekinteni a maga sursa, kiismerhetetlen lel- kébe, amelyből mindig csak két arc tükrözö- dött. Az egyik a jól nevelt, jó modoru kedves- úri fiu, a merész sportember arca. A másik a léha, romlott, cinikus világfi.

S most az egyik énjé, a tisztultabb, nyu- godtabb kultüremberé azt mondta:

— Bolond vagy Galgóczy Gábor! Te a modern gentelmann, csak nem ülsz fel a sötét babonáknak. Talán csak nem hiszel agyré- meknek, buta, sötétfejű mongol lámák nevel- séges írka-firkáinak.

A másik önmaga, a kiméletlen kalandor, az aranytól vakult sóvár és hiu európai pedig így szólt:

Galgóczy Gábor! Neked kell megtalálni az Aranykoporsót.

(Folytatjuk.)

Oktatás

Korrepetornak. magánlányok elő- nyös feltételek mel- lett ajánlkozna egye- temi hallgatónak. Aki gyermekét korrepetál- tatni kívánja, fordul- jon a diákjóléti irodá- hoz. Kollégium. I. e. 34. sz. ajtó, ahol szíve- sen ajánlanak megbiz- ható, jó nevelőt. 1487

Ajánlat

KIRALY kávéi mégis a legjobbak! Olcsó, kiadós, ki- válóban zama- tos. Dégenfeld- tér 11. szám.

Szemüvegek, szemérmék, létszerek leg- olcsóbban Paulo vésnő- vélyezőkészítő és írt- szerkereskedőnél, Bati- nyány u 22. 3847

Hölgyeim!

Választékban, olcsó ár- ban Szilágyi kézimun- kaüzlete vezet. Függe- nyök, terítők, minden- féle kézi- és géphim- zések, endlizesek, aszu- rozás féláron. 1518

Tükrök.

füvegészolások, fonoso- rozások legolcsóbban Sipkovitsnál. Nagyvá- rad utca 15. Telefon 3556

Vöröstarika.

engedélyezett fedezte- tésre bika van Ótma- lou-utca 4-b, Nagy- Andrásnál. 1127

Tyukszemvágni házhoz hívásra me- gyeik. Levélhívásra is. Schmidt Pásti 8. fűr- dő. 1584

Melemisszer, ital

Újletai sajtáttermésű 2-3 éves homoki fajbor kapha- tó Széchenyi-utca 45. szám alatt minden nap litrenként 60 filléért. 4227

Kereslet

Megvételre keresek Debrecen kör- nyékén, lehetőleg köz- vet és állomáshoz közel jó minőségű, sima felü- letű, barna homokbit- tokot, ca 30 kat. holdat, mely lakó- és mellék- épületekkel el van lát- va. Cim megudható a kiadóhivatalban. 2193

Kölesün vennék hitelesített puldmérleget, díjazá- sért. Debreczeni. Ba- rom 11. 1584

Rádió

3 lámpás rádió eladó. Apafi-utca 20. sz. 4197

Eladó ház

Uri családlház három szoba, fürdőszo- ba, parkettes, Nap-utca 23. eladó. Tízeczerrel át- vehető. Érdeklődni hi- teltségvetkezletben, Szent Anna tiz. 4138

Eladó ingóság

940 □-81 gyümölcsös és rajta levő 2 szoba, konyha, kis lakószobával 7 pen- gőjével eladó. Ugyan- ott estélyi és jelmezru- hák kölcsön kaphatók. Hatvan-utcai kert. Dió- fa-utca 18. 1125

Ezlist

evőkészlet, 12 szemé- lyes, nagyon olcsón el- adó. Cim a kiadóban. 4225

12 személyes

evűst evőkészlet (com- plett) eladó. Cim a ki- adóban. 1223

Zongora.

elsőrendű gyártmány, féláron eladó. Széché- nyi-utca 23., 3. ajtó. 1568

Alig

használt új varrógép olcsón eladó. Árnád- tér 26. 1571

Kétszáz

literes boroshordó, 4 darab eladó. Mester-ü. 28. sz. 1587

Különféle

Elvesztetem

Teleki- és Bánk-utca sarkon fekete bőrtár- cemat, pénze nem volt benne. iratok és mo- torvezetési fényképes igazolványom, seumi hisznát nem veszi az illető, akít kérek, vagy hozzáam, vagy a rend- őrségre juttatni szíve- kedjék. Jutalomban ré- szesül. 1562

Elvesztett

kedden délután a Wes- selényi-téren egy hiva- talt körbélyező. Meg- találó kérietik, hogy szolgálta be a városi árvaszék Csapó-u. 19. sz., I. e., 5. ajtó köz- gyámi hivatalba 4222

Örökbe adnám

elutazásom miatt 12 éves, jó magaviseletű, szép kis leányomat. — esetleg vidékre is. Cim a kiadóban. 1573

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat Rt. Felelős kiadó: dr. PA- JOR GYÖZŐ igazgató. Nyomdavezető: VARGA ENDE.